

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 23.

Tredie Session.

9de Møde.

Onsdagen den 22de October.

(Fortf.)

Indenrigsministeren (fortf.): Jeg vil ikke hermed sige, at Staten vil eller kan gjøre det, thi jeg har ikke om dette Punkt confereret med Finantsministeren; men jeg hentyder kun til, hvad ogsaa den ærede Forslagsstiller har fremført, idet han har foreslaaet, at der aarlig anvendes en Sum af 200,000 Rbd. til at understøtte Fæstere med, for at hjælpe dem til at erhverve Selveiendom. At det vilde hjælpe meget, om man kunde forskyde en saadan Sum, er sikkert, thi det er ganske vist, at der er mange Fæstere, som kunne have Lust til at erhverve sig deres Gaarde, men som ikke ere i Besiddelse af den dertil fornødne Kapital. — Jeg har troet at burde udtale dette, for bestemt og tydeligt at ytre, at det ligger Regjeringen varmt paa Hjerte at befordre Fæstegodsets Overgang til Selveiendom, men at Regjeringen ikke troer at kunne forsvare at gjøre det ved en Tvangslov, saalange Nødvendigheden for en saadan ikke ligger tydeligere for Dagen, end det for Diebliffet er Tilfældet (Hør!).

J. Knudsen: Jeg har forlangt Ordet, for at udtale min Mening med Hensyn til det Punkt i Forslaget, som jeg anseer for Hovedspørgsmaalet i nærværende Sag. Det kan vistnok ikke være nogen begrundet Tvivl underkastet, at Selveiendom er langt at foretrække for Fæste, og at Fæstes Overgang til Selveiendom saavel i stats- som i landøkonomisk Henseende er særdeles ønskelig; thi man behøver kun at see sig lidt om i Landet for at erfare den Forskjel, der er imellem Selveiendomsdistricterne og de Egne, hvor Fæstegodset er det overveiende, man behøver kun at lægge Mærke til, navnlig

i Jylland, de mange ucultiverede Jordstrækninger, de slet dyrkede Marker, de daarlige og slet vedligeholdte Bygninger, for at danne sig et Begreb om og have et Beviis for Fæstevæsenets Fordærvellighed, og jeg troer saaledes, at man ogsaa, uden at sige formeget, maa indrømme, at det vil være i det Almindeliges Interesse, at Fæste overgaaer til Selveiendom. Men idet man, som jeg troer, til en vis Grad vel kan sige, at Almeenvellet fordrer Fæstes Overgang til Selveiendom, saa er det dog, idetmindste for mig, et stort Spørgsmaal, hvorvidt Almeenvellet vilde være tjent med et Lovforslag som det her foreliggende, med den Overgang, her er foreslaaet, hvorvidt saavel Godseierne som Fæsterne ville være tjente dermed. Efter Forslaget ere Godseierne forpligtede til at sælge, naar Fæsterne forlange det, derimod bliver det for Fæsterens Bedkommende en frivillig Sag, om han vil kjøbe eller ikke. Dette kan nu vistnok heller ikke vel være anderledes, saafremt der i det Hele taget skal være Tale om Tvang, thi ligefrem at paalægge Fæsterne at kjøbe, dette troer jeg rigtig nok ikke gaaer an; men det forekommer mig dog, at man her begaaer en Gensidighed, som jeg i det Hele taget troer ikke er heldig, og som jeg vilde ansee for det rigtigste at udsætte, indtil det viser sig, at denne Sag ikke ad anden Veie vil kunne ordnes. Man siger vel, at Godseierne faae fuldstændig Erstatning for de Eiendomme, de blive tvungne til at sælge; dette er vel ogsaa i en vis Forstand sandt, og vil især blive Tilfældet, saafremt Lovforslaget gaaer igjennem, men man lægger dog vist ikke noie nok Mærke til hvorledes denne Sag som oftest vil stille sig. Hvilke ere de Fæstere, som i Regelen ville kjøbe? Det er de dygtigste, de drifsigste, de meest formuende Mænd; de Fæstere derimod, som ere mindre driftige, som have Restancer, til Huusbonden, hvorfor han aar-